

Oldefar

Andreas Nicolai Høeg

Fra oldemor Erikke Brøns's fotosamling: Andreas Nicolaj Høeg som 29. årig soldat i 1864

Andreas Nicolaj Høeg blev født i Thorsager den 14. maj 1835 som søn af lærer og kirkesanger Rasmus Høeg og hans kone Marie Cathrine Ipsen. Ved sin dåb i Thorsager Kirke blev han båret til dåben af sin moders søster, jomfru Jensine Henriette Ipsen. Andreas Høeg's mor Marie Catherine Ipsen var søster til pastor Laurits Ipsen i Nørre Broby. I sin studentertid boede Laurits Ipsen på Regensen i København sammen med tipoldefar Johan Chr. Brøns, og det blev et livslangt venskab. Det var i Nørre Broby Præstegård at Johan Chr. Brøns og Dorothea Fangel holdt deres bryllup, og ved familiesammenkomster i Præstegården i Nørre Broby, har Andreas Høeg haft rig lejlighed til at træffe Johan Chr. Brøns ældste datter Laura Christiane Brøns.

Andreas Nicolai Høeg friede til Laura Brøns, og på sin 27. års fødselsdag blev han gift med den 20 årige Laura Brøns.

Eftersom at loven om den almindelige værnepligt blev vedtaget i 1849 må man gå ud fra, at Andreas Høeg sikkert skulle møde på session da han fyldte 18 år i 1853, men hvor det foregik vides ikke.

Omkring 1863 byggede han et hus på sin svigerfaders grund "Degnelodden", og herfra begyndte han at drive en købmandsforretning.

Andreas Høegs hus på "Degnelodden", fotograferet af Gudmund Brøns ca. 1998. Engang i 1863 fødte Andreas kone Laura en datter, og hun fik navnet Jensine Marie.

På grund af den spændte situation i Slesvig, begyndte Danmark i efteråret 1863 at mobilisere. Andreas har sikkert skulle melde sig til garnisonen i Nyborg, hvorfra han med 9. brigade under oberst J.W. Neergaard i januar 1864 blev overført til Dannevirke. Han var underkorporal i 9. Brigades 7. Infanteriregiment, og de fik til opgave at forsvare skansen ved Bustrup.

Vi har ingen personlige beretninger om Andreas Høeg's oplevelser ved fronten, men en præstedatter, Agnes Gad, som boede hos sin far i præstegaarden "Gauerslund" i Børkop skrev under hele krigen dagbog om kamphandlingerne. Hun skrev bl.a.følgende

:

Dannevirke den 29. januar.

Aften: Telegram!

Preussernes Styrke ved Stormen i Tirsdags var 9000 Mand og 2 Batterier. Paa vor Side: 9 Kompagnier og 2 Eskadroner. Stormen foretoges tvende Gange. Vort Tab af Saarede og Døde anslaaes til 150-200 Mand. 2 Lieutinanter faldne. Beslaglæggelse af tydske Skibe fra d. 2. ds.

Igaar Eftermiddags angreb Østrigerne tre Gange Stillingen ved Bustrup. 9., 11. og 7. Infanteriregiment, 1. Regiments 2. Batallion og 11. Batteri vare i Ilden. Kongen selv og Monrad tilstede! Skydningen varede endnu Klok. 6 1/2. Ved Selk mistede vi en Kanon. Vort Tab af Folk betydeligt. Enkelte Fanger ere gjorte. Fjendens Forposter staa nær Vedelspang, Wrangels Hovedkvarter i Krop. Idag ventedes Hovedangreb. Ogsaa ved Jagel har en temmelig stor og hæderlig Kamp fundet Sted.

Om Sammenstødet ved Ekernførde meddeles: Et Kompagni af vore Tropper holdt Byen besat, der blev angreben af de fremtrængende Preussere. "Esbern Snare" og "Thor" toge Del i Kampen og sendte deres Kugler ud i Skoven, samt bestrøg Kieler Chausseen, hvorved et preussisk Kuirrassierregiment skal have lidt betydeligt. Da Preusserne lode et Batteri kjøre op, trak vore Soldater sig tilbage over Stien og ventede der paa Fjenden. Kongens Tilstedeværelse nu iblandt sine Tropper har fremkaldt almindelig Jubel. Kong Christian boer paa Gottorp, og har befalet, at Arméen, formedelst de udbrudte Fjendtligheder, skal aflægge Sorgen for den afdøde Konge.

(...)

Ifølge denne beretning deltog oldefar Andreas Høeg's 7. infanteriregiment i kampene på Dannevirke ved Bustrup.

Fotografiet herunder viset Bustrup Skansen efter tilbagetrækningen, fotograferet af den tyske fotograf C.Junod fra Hamborg

Dateret
01.02.1864

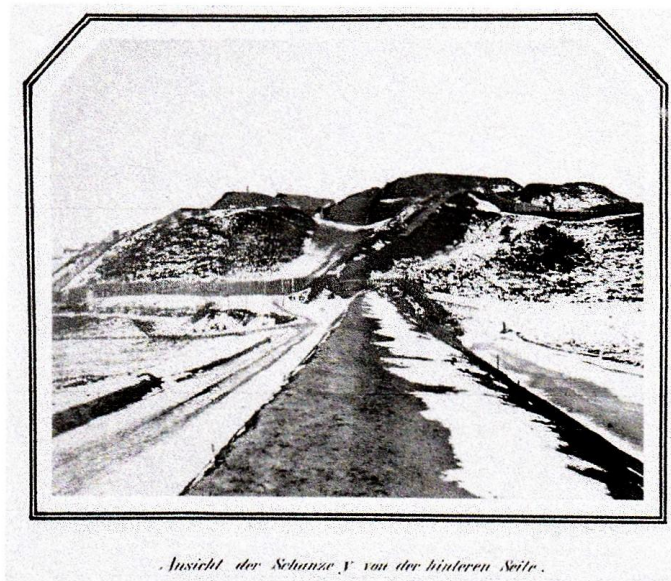
Kildetype
[Dagbog](#)

Medietype
[Tekst](#)

Sidst redigeret
29. januar 2014

Sprog
Dansk

Udgiver
danmarkshistorien.d

Ausicht der Schanze Y von der hinteren Seite.

I en bog om krigen 1864, "Slagtebænk Dybbøl" som dannede grundlaget for Bornebalds film om krigen i 1864, står der bla.a. følgende om kampene ved Bustrup:

næsten 9.000 mand, der ude i det åbne landskab fungerede som en stødpude mod angreb sydfra. Overalt omkring de tyske officerers hestevogn befandt der sig danske soldater.

Her i mørket var der imidlertid ingen, der tænkte på at standse hestevognen, og den kørte blot dybere og dybere ind i fjendeland, indtil den kort før daggry nåede til Dannevirkes mest fremskudte forsvarsanlæg: Store Dannevirke og Bustrup forværk, bygget til at modstå massive frontale angreb. Lige bagved lå Slesvig by, hvor den danske generalstab holdt til, og hvor den danske konge, Christian den 9., og kongepræsident (statsminister) D.G. Monrad skulle indtræffe i løbet af det næste døgn. Bustrup forværk havde næsten 10 meter høje volde og nyopførte skanser med stejle sider, dybe voldgrave og spidse palisadeværn. De danske soldater kaldte stedet for deres „Gibraltar“.

Heller ikke ved „Gibraltar“ standsedes Stiehle og Gottberg, og de kunne fortsætte over broen ved fiorden Slien og herfra ind igennem først

Den 2. februar skrev Berlingske Tidende bl.a.

2. Februar stormen ved Mysunde.

Iflg. beretning uddrag af Berl.Tidende.

Ved Mysunde angreb Preusserne med 9000 Mand og 2 Batterier. Vi havde 9 Kompagnier af 3die og 18.de Infanteri (min) samt eskadoner af 4de Dragonregiment i Ilden.

To gange forsøgte Fjenden Storm, men kastedes tilbage.

Fjenden lod først sine Døde og Saarede ligge, rimeligviis uvidende om, at vi rykkede frem mod Flekkeby, Senere opsamlede han de fleste af dem.

Vort tab endnu ikke opgives bestemt. Efter et Jugement er det 150 a 200 mand. Kaptain Schow af 18de Infanteriregiment, Lieutenant Seyffarth af 3die Infanteriregiment, Artillerileutenant Klubien ere faldne.

Lieutenanterne Meulengracht af 4de Dragon Reg. Lommer af 3.die Infanteri,

Kapitain Moltke af samme Regiment og Lieutenant Bluhme af Infanteriets Krigreserve ere saarede.

Senere vides intet at være passeret.

Slesvig, den 3die Februar kl.8 1/4 Aften.

Fra kl. 3 1/2 Eftermiddag Angreb af Østerrigerne paa Dannevirkestillingen ved Bustrup. Artilleri og Infanteri Kolonner rykkede frem mod Haddeby.

Henimod Mørkningen trak fjenden sig tilbage, efterladende enkelte Fanger.

Skydningen begyndte igjen senere paa Aftenen, men er for Øieblikket ophørt.

Kongen (Chr.IX) med en Adjudant og Konseilspræsidenten besaa i Formiddags samtlige Værker ved Mysunde. Paa Hjemveien hørte Kongen stærk skydning ved Bustrup, og begav sig med ovennævnte Herrer og Hofmarskallen tilk de yderste Bustrup-Værker, hvorfra Han iagttog Fjendens Tilbagetog.

Niels Simonsen: Tilbagetog fra Dannevirke

Engang under krigen tog Andreas Høeg ind til fotograf E. Rye i Odense, hvor han fik taget et billede af sig selv . Desværre var farvefotografering ikke opfundet dengang, men

nedestående billede af en underkorporal fra 1864 , giver et indtryk af farverne på hans uniform.

Måske var det her i fotoforretningen i Odense at Andreas fik ideen til selv at begynde at fotografere. Ved at læse Peter Sandbøl's bog om soldaten Thomas Andersens oplevelser under krigen 1864 (44 sider) kan man få et indtryk af hvad Andreas Høeg oplevede som soldat.

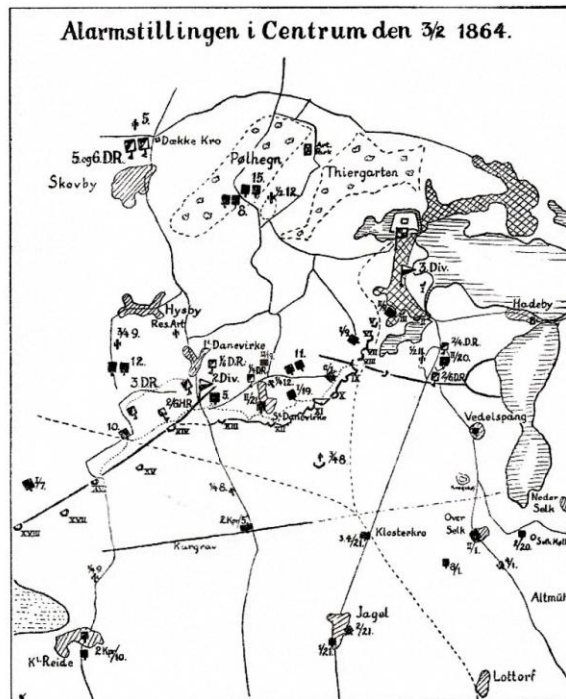

Thomas Andersen i den 2den Slesvigske Krig i 1864
1. Udgave

I nattens løb slog vejret om fra kulde til tøvejr med regn, så opholdet på alarmpladserne blev meget ubehageligt og trættende.

Ordren havde ikke været ledsaget af nogen forklaring og både officerer og mandskabet var overbeviste om, at det drejede sig om et udfald. Om stemningen skriver en dragonløjtnant: "Ved alarmeringen var der liv og lystighed blandt folkene ----. Da der blev givet ordre om at sadle op, hilstes denne med et rungende hurra og blev hurtigt efterkommet under ak-

kompagnement af "Den tapre landsoldat." Tropperne beherskedes af en angrebsiver, der ikke var bleven mindre efter den heldige kamp ved Mysunde. De blev imidlertid skuffede i deres forhåbninger, thi kl. 11 blev afdelingerne atter befalet i kvarter. De havde nu stået 7 timer i regnen og grundet denne blev de beordret til ikke at benytte de større veje, for at bevare disse i bedst mulig tilstand; men måtte gå tilbage af mudrede og oprådte stier. De, der skulle afløse forposterne skulle spise, før de rykkede ud. I forbindelse med vagtskifte blev vi angrebet af Østrigerne og efter fægtninger ved Øvre Selk, Kongshøj, Jagel og Bustrup mistede vi forpostterrainet. Fjenden kom derved så tæt ind under volden, at den danske hær altid måtte være kampberedt. Hæren forslog kun lidt til at besætte hele den lange strækning, og den begyndte at svækkes ved mangel på hvile. I løbet af dagen slog regnen om i et kraftigt snevejr.

19 Regiment II Bataillon er markeret med rødt.

Thomas Andersen i den 2den Slesvigske Krig i 1864
1. Udgave

Natten mellem 2. og 3. Februar bag Dannevirke (Ill Tid 231).

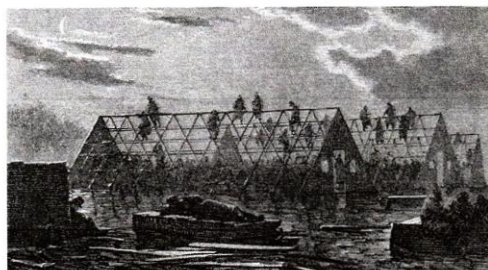
Om morgenen den 4. blev der atter frost, men senere på dagen steg temperaturen over frysepunktet.

En øjenvidneskildring af disse dages konstante alarmeringer og ophold på alarmpladserne kan vi låne fra Illustrerede Tidende (1864d): *"Tirsdag den 2. februar om aftenen sad en del officerer i Skovby ved et gemytligt selskabsspil og tømte indholdet af en flaskekurv, som en af de tilstedeværende havde fået tilsendt fra en klub, da en ordonnans kom farende med ordre til, at vi skulle rykke ud kl. 3 den nat. Vi søgte alle hjem - på nær nogle koldblodige spillere, som havde et par dalere stående på kongen - nogle for at sove, andre for at drøfte den kommende dags udsigter. Mandskabet kogte suppe midt om natten, vi fik en bid frokost og gik så til vor alarmplads. Det var just ingen let sag at stille den nat. Det var så bælgmørk, at man ikke kunne se soldaterne, men de hjalp sig selv tilrette. Værre var det at komme ud af byen. Alle veie var fyldt med trænets vogne, som kørte nordpå. Vi kom forbi lange rækker af kavaleri og artilleri, som holdt inde på marken; lygtebærere rendte frem og tilbage, men blændede mere end de lyste; endelig kom vi ud af byen, og vandrede lydløst i mørket, der var så stærkt, at man ikke kunne kende sin sidemand. Efter lang tids forløb blev der gjort holdt, hvor det var, vidste ingen. Vi formede Batillonskolonne, tætsluttede stod vi således sammen og ventede på daggry. Det begyndte at øsregne; den frosne jord tøde op og som vi stod den ene lange timer efter den anden, sank vi dybere i mudderet. Det blæste en skarp søndenvind, mandskabet krøb sammen som en flok får og satte ryggen mod uvejret. Endelig havde den fæle nat ende, morgendæmringen kom og vi så, at vi stod på et forkert sted. Afsted gik det atter og snart fandt vi vor rette standplads på en mark vest for Lille Dannevirke. Den mark skal jeg aldrig glemme. Her tilbragte vi resten af morgenen og næste formiddag. Det blev ved*

Thomas Andersen i den 2den Slesvigske Krig i 1864
1. Udgave

at øse; alle veje svømmede, alt var mudder og dynd, og på denne plet gik 1.600 mennesker og drev, tilsyneladende uden den ringeste nytte, Gud ved hvor længe. Om middagen var vi nogle timer hjemme i Skovby, men måtte tilbage kl. 15, og gik så på marken om eftermiddagen, hele natten, næste dag, den påfølgende nat og atter en formiddag, uden mad og uden ly eller læ, så vi af og til næsten fortvivlede. Til vor harme så vi barakkerne stod halvfærdige uden tage eller døre – materialet dertil lå i stabler, men hvor var arbejderne? Intendanturen glemte os med føde i to dage, strå var ikke til at opdrive og brændslet utilstrækkeligt og vådt. Ved en del spåner og alle de ledstolper og hegn, der fandtes i nærmeste omegn, fik vi omsider et blussende bål i stand; men dette var også det eneste gode, vi havde i disse dage – thi selv marketerne kom ikke ud til os. Vor største plage var næsten fødderne. Pladsen var jo til sidst så opblødt og æltet af skylregnen og de 3.000 fødder, at man sank i til ankelen og ved hvert andet skridt blev støvlerne siddende i dyndet. Vi krøb op på baraktagest lægter og sad der som forpjuskede høns, medens de tagløse hytter var fyldt med mennesker, som tyede til det lidt mindre kolde bræddegulv. Natten sneglede imidlertid hen, minut for minut, og vi talte dem alle; det blev bittert koldt oppe på lægterne og jeg krøb ned for at rører mig. I en krog fandt jeg tolv officerer sammenkrøbne i en klump for varme og selskabs skyld. Der var ingen plads og jeg vandrede videre. Midt på marken traf jeg Løjtnant B. ganske forkommen på sin af kulde rystende hest. Endelig brød den længselsfuldt ventede dag frem og man kunne da i det mindste se og finde hinanden. En tør grøftekant på en 500 alens længde blev vor Østergade, og her spadserede vi op og ned fra morgengry til aftendæmring, den ene bagefter den anden, og søgte at få tiden til at gå med passiar og skæmt, da ingen var i dårligt humør, fra det øjeblik solen stod op og sendte sine varmende stråler ned på os alle. Soldaterne satte sig i lange rækker på gærderne og hvem der fandt noget endnu i sin brødpose, spiste sin tarvelige frokost; mangen soldat faldt i søvn med brødet i hånden. Nu begyndte den sædvanlige morgenbøn på Dannevirke, nemlig kanonerne højsang, og højtideligt lyder den især for dem, der endnu intet har set til krigen. ... Vi stod i reserve for 7de Regiment og glædede os til at optage kampen ... Skydningen døde imidlertid hen; alt blev roligt og vi tog atter fat på vor promenade. Forventningen om at komme hjem til Skovby for at udhvile og opfriske sig gik ikke i opfyldelse, og om eftermiddagen vandrede vi endnu op og ned ad landevejen. Maden var aldeles sluppet op og jeg havde den frydefulde udsigt, at tilbringe den næste nat på samme måde,..."

Natteleje på lægterne af de halvfærdige barakker ved Ll. Dannevirke (III Tid 231).

Slikken morgensolskin på et gærde ved Lille Dannevirke (III Tid 231).

Thomas Andersen i den 2den Slesvigske Krig i 1864
1. Udgave

Selv om Thomas' Regiment måske ikke har stået under identiske forhold i disse dage og at hans Divisionskommandant havde sikret en ekstra madration, så antyder ovenstående dog, at det ikke just har været hverken vinterferie eller kurophold, måske lige bortset fra slankekur.

I februar måned stod den danske hær med 36.000 mand samlet i den udstrakte Dannevirkestilling under kommando af General de Meza, men i Holsten stod en preussisk-østrigsk hær på over 60.000 mand (Anon, 1894).

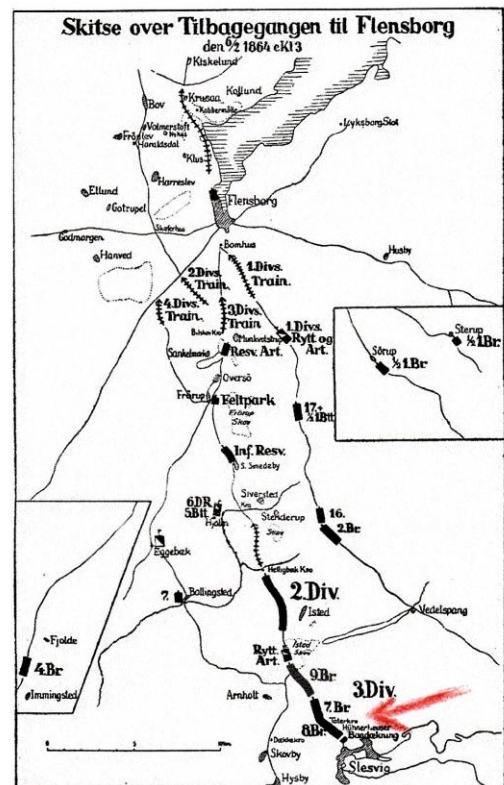
Retræten fra Dannevirke

Den danske overkommando besluttede at rømme stillingen for ikke at sætte hele hæren på spil overfor den overlegne fjende, og natten imellem den 5te og 6te februar begyndte tilbagetoget i al hemmelighed, for at fjenden ikke skulle forfølge. Ved afmarchen stak 9. Brigade ild på baraklejren v St. Danevirke. Det var dog ikke det der gjorde, at fjende opdagede at "fuglen var fløjet af reden".

Videre skriver Anon (1894): "Af 19de Regiment var 2den Bataillon [det er her Thomas hører til] om aftenen d. 5te på forpost og hørte til de afdelinger, der sidst forlod stillingen. I mørket inddrog forposterne, der ved afmarchen kunde høre fjendens Hornsignaler, der syntes at tyde på, at vor tilbagegang alligevel var bleven bemærket. Regimentet trak sig ad kolonne vejene vest om Slesvig By op til chausseen, der fører mod nord til Flensborg.

En strengere og hårdere march end tilbagetoget fra Dannevirke er der sjældent blevet budt soldater. ...

stemningen var i høj grad trykket og mørk thi efterretningen om, at stillingen skulle rømmes, kom uventet for alle. Den menige mand kunne ikke forstå, at han skulde forlade den gamle vold, som fra Arilds tid havde tjent til Danmarks forsvar, og hvor han havde været beredt til at ofre livet for at hindre fjenden i at krænke dansk jord. Ved et af forpostkompagnerne, der især havde haft det anstrengende, begyndte enkelte af folkene at falde af ved Slesvig by. Man foreslog chefen, at tornystrene skulde efterlades. » Jeg vil ikke miste en eneste Mand eller en eneste tornyster, hellere må vi standse og slå, hvis fjenden trænger på «, var hans bestemte svar til kompagniet, og da de svageste af

9. Brigade er markeret med rødt.

Thomas Andersen i den 2den Slesvigske Krig i 1864
1. Udgave

173 mand deserterede, alle sydslesvigere. Hertil kom tabet af 877 ved 7. og 8. Brigades kampe (Johansen & Nordentoft, 1938). Som tidligere nævnt mistede 19. Regiment kun 1 underofficer og 8 menige, der faldt usårede i fjendens hænder.

Transporten til Fredericia

Overkommandoen havde bestemt at 3. Division skulle overføres til Fredericia og at lade den rykke frem imod Kongeåen, så snart tropperne var i stand til at tiltræde marchen. 3. Division blev underlagt General Hegermann-Lindenchrone, så længe den opererede i forbindelse med 4. Division. 3. Divisionens Afdelinger skulle i tilfælde af angreb retirere til Fredericia.

3. Division, 8. og 9. Brigade under kommando af Oberst Neergaard stillede efter ordre d. 9 februar om morgenen kl 0700 ved havnen i Sønderborg for at overføres til Fredericia. Det var en bitter kold morgenstund med skarp østlig vind og fin frostsne, som føg ind overalt; de syv dampskibe til 6.000 mand, som tilligemed nogle transportbåde til hestene lå ved bolværket; men skulle først indtage nogen proviant; det varede derfor til kl. 11 om formiddagen, før alt var klart til afsejling og tropperne måtte tilbringe de lange ventetimer med at trampe i den frosne jord og slå armene mod skuldrene for at holde lidt varme i kroppen. Der manglede fortsat plads og der måtte skaffes endnu et dampskib og endda efterlades et Kompagni af 19. Regiment, samt trænet, der først afsendtes den 11. og 12.

Om bord i damperen stod folkene tæt sammenstuvet både i lasten og på dækket, det blæste op til en halv storm, og sneen skjulte næsten både skibe og land. Søen slog gennem lugerne, som måtte være åbne for at skaffe luft ned i lasten, og øgede søsygens kvaler; kun 3 af de 8 dampere nåede Fredericia om aftenen og fik landsat deres mandskab til dels i både. Dania løb i tusmørket og snetykningen på grund ved Lyngsodde, de andre dampere ankrede allerede ved Assens. Først i løbet af den næste dag var de to brigader samlet og indkvarteret, dygtig medtaget af den strenge Sørejse. Hestebåden blev først udskibet d. 11. Divisionen rytteri, artilleri og træn manglede endnu; for at bøde lidt herpå blev den ene halvdel af rytterdivisionens batteri og et halvregiment af 3die dragonregiment afgivet til fodfolket.

En dag og endnu en nat blev vi i Sønderborg, så kom vi med tre dampskibe til Fredericia, og det i stærk snestorm. Jeg krøb ind under et halvdæk foran på dampskibet, og det hoppede i søerne så vandet kom ind gennem ankertovshullerne og overskyllede mig, så jeg måtte ud på dækket. Hen imod aften nåede vi Fredericia, vi løb på grund og kom ikke helt ind til skibsbroen. Jeg var en af de få, der denne aften kom i land, da jeg var vant til at springe i en båd, som mange ikke turde risikere, og de måtte derfor opholde sig noget længere på skibet.
Christensen (1904).

Foto Poul Høeg: Valdemarmuren , Dannevirke.

Foto; Poul Høeg

Andreas Høeg var en opfindsom mand, og i en beretning i en bog med titlen ” En Utopists Erindringer”, skrevet af J.J.Ipsen, en fætter til Andreas, står der:

En Oplevelse regner jeg det for at jeg har set en af Verdens første Cykler. Den var lavet af min Fætter *Andreas Høgh*, Købmand og Fotograf i Skamby, senere bosiddende i Thisted. Han kom kørende paa »Velocipede« for at besøge os, og det var to Mil, 15 Kilometer hedder det altsaa nu; men vi Drengene opdagede at i Virkeligheden kørte han kun gennem Landsbyerne, hvor Folk saa ham, den øvrige Vej trak han Maskinen. Jeg kan bedst give et Begreb om hvordan den var, naar jeg siger at det havde været en god Pengeanbringelse at sikre sig den, for nu vilde den være en kostbar Museumsgenstand.

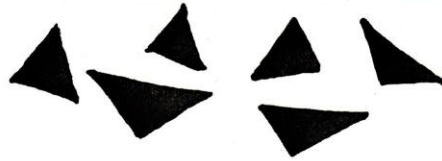
Pedaler på forhjulet blev opfundet omkr. 1862 af franskmanden Pierre Lallement, som i 1866 tog patent på dem i USA. Hans og brødrene Michaux's velocipeder blev meget populære i Frankrig.

Andreas Høeg er givetvis blevet inspireret af franskmanden Pierre Lallement`s cykel fra 1865. Om Andreas virke som fotograf skrev hans fætter, fotografen Lorents Fangel bl.a. i sine erindringer, gengivet i et fototidsskrift fra 1998::

15.11.1989

28

En lille brik...

Erik Fersling.

Fototidsskriftet OBJEKTIV
April 1985

til fotohistoriens store
puslespil.

At samle er som at lægge puslespil. Efterhånden som man opdager, at brikkerne passer sammen bliver det spændende - og dukker der en brik op, som får noget til at hænge sammen - ja, det er bare dejligt.

Det oplevede jeg for nogle år siden. Jeg havde erhvervet en lille samling stereoskopbilleder af fynske herregårde fotograferet af Hæg og Brøns omkring 1870. På en ferietur til Fyn kørte jeg rundt til disse herregårde og tog billeder med de samme motiver for at få en lille "Før og Nu" -samling.

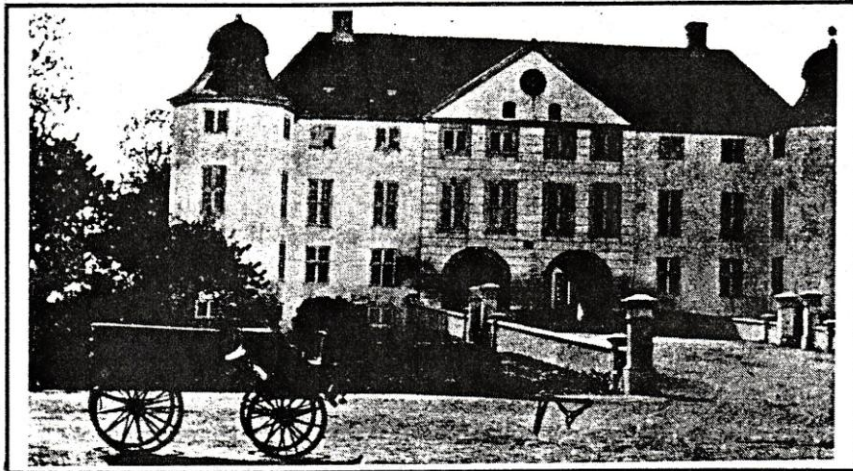
Jeg har en del stereoskopbilleder fra "Stereoskop-Fabrik P. Fangel, Middelfart". Peter Lorentz Fangel har nedskrevet sine livserindringer, som ligger på Middelfart Folkebibliotek. Jeg benyttede lejligheden til at studere hans afsnit om stereoskopbilleder og blev meget betaget af denne stoute og særprægede fynbo, der vel som ingen anden har gennemfotograferet Danmark med sit selvbyggede to-øjede kamera. Det blev til mere end 7000 plader med stereobilleder.

I begyndelsen af afsnittet om starten på Fangels fotografiske løbebane omtaler han de tidligere nævnte fotografer Hæg og Brøns. Jeg citerer fra de smukt nedskrevne livserindringer:

"Førend jeg går videre vil jeg anstille nogle betragtninger over hvorledes en Tilfældighed kan have Indflydelse paa et Menneskes Skæbne senere i Livet.

Som nævnt S.64 læste jeg i Bund at der gik et ekstratog til Paris, at jeg der købte et Stereoskop og 12 billeder hvortil kom enkelte fra de Steder jeg senere besøgte og da jeg saa var kommen hjem og med min Fader besøgte Familien i Skamby havde jeg Stereoskopet med, hvad der interesserede dem meget og Fotograf Hæg (S.5) spurgte om han måtte tage Kopi af Billederne, hvad jeg gerne tillod. De holdt et fotografisk Tidsskrift hvori der var en Afbildning af et amerikansk Stereoskop, selvfølgelig ovalt, men Chr. Brøns lavede et af Maghoni med runde hjørner og fik derefter nævnte Stegmann til at lave nogle, hvad han vist ikke har villet fortsætte,

thi pludselig sendte de mig et Stereoskop og 11 par glas, uden forud at forhøre om jeg vilde lave dem, og bad mig lave de 11 Apparater og angav betalingen til 2 Kr. pr. Stk. Skønt min Savmaskine derved gavtede mig meget og jeg hængte i med at lave dem mindst 12 timer daglig kunde jeg ikke tjene mere end 1 Kr, 33 Øre daglig: jeg sendte dem med den Besked at hvis de vilde have flere lavet saa forlangte jeg 2 Kr. 66 Øre pr. Stk. Uden Glas.

FOTOGRAFVOGN? - foran Sandholt hovedgaard ved Faaborg ca. 1870.

Det vilde de gerne betale de var meget pænere end Stegmanns, svarede de. Imidlertid havde de nok ogsaa af Tidsskriftet faaet anvisning paa at lave Stereoskopbilleder, thi de lod lave en lukket Vogn med et Hul i Bunden bagtil, som en Mand lige kunde udfylde saa at der ikke kom lys ind under Vognen benyttedes som Mørkekammer. Dengang var de tørre Plader endnu ikke opfundne saa hver Plade skulde først præpareres umiddelbart før Brugen og straks fremkaldes: dertil tjente Vognen som de kørte omkring med til Herregardene, først paa Fyn senere i Jylland og fotograferede Stereoskopbilleder og, paa bestilling, ogsaa større Fotografier".

- Så faldt en af de små puslebrikker på plads. Historien som lå bag mine herregårdsbilleder dukkede op - og ikke nok med det, for den fotografiske vogn, som også omtales, mener jeg er med på et af mine billeder.

Billedet, som er vist her, er fra Sandholt og mon ikke den lidt umotiveret anbragte vogn er DANMARKS FØRSTE FOTOGRAFVOGN fra ca. 1870

Middelfart By- og Egnshistoriske Arkiv

Algade 18,5500-Middelfart

I et andet fototidsskrift står der følgende:

Fotograffortegnelse/Hø

402

Höchs, Wilhelm N. C.
(12.8.1880-)
Aalborg

Ca. 1910ff.:
Aarhus
Søndergade 11

X Høeg, Andreas Nicolai X

(14.5.1835-)
Thorsager, Randers amt
Fætter til P. Fangel. Rings Efterfølger.
Tog også topografiske fotos.
Stereoskopserie »Jyske Stereoskopbilleder«, KB har billede fra Ålborg.
Stereoskopiske prospekter fra Aalborg, i begge sider håndstempelt: »A.
N. Høeg Aalborg« samt 2 fot. prosp. i 4°, alt fra 1890erne fandtes 1951
på Aalborg museum.
Danmarks Merkantil-Kalender 1887-89, Kbh. 1887 [1300].
Da. Prov:vejv. og Statsadr:bog 1891-93, Kbh. 1892 med anslået årl.
indt. 1100 kr. (tredie lavest).

Ca. 1865-1873:
Skamby
1.5.1873-ca. 1886:
Thisted
Havnestræde matr. nr. 231
ca. 1886-ca. 1893:
Aalborg
Allgade 13
ca. 1894:
Frederiksværk

X Høeg, Georg Brøns X

Stereoskopserie »Sjællandske Billeder«, hvoraf Det kgl. Bibliotek har
Frederiksværk, Tinghusbroen.
Fotos af soldaterne i Sandholm og Arresødal lejrene.

1890erne:
Frederiksværk
ca. 1909ff.:
København
Egilsgade 57
ca. 1911ff.:
Birkerød

Høeg og Brøns

[A.N.] [Chr.]

KB har smukt, stort foto af Vingsted Mølle og fin stereoskopbilledserie
»Fyenske Billeder« fx. No. 37 Parti ved Brobyværk; med fortegn. på
bagsiden over nr. 1-46.
Ill. ca. 1871.

Ca. 1869-1873:
Skamby
pr. Odense

Høegh, H. H.
Kun iflg. vejv.

Ca. 1862-ca. 1864:
København
Østerbrogade 66

Höffner, Viggo
(26.2.1873-)
Stoense, Langeland

KB har visitfoto fra ca. 1900 af pastor Brix.

1897ff.:
Ærøskøbing
Søndergade
matr:nr. 193
Torvet 180

Høgh & Hegnsgaard
Elis Høgh Jensen og Hegnsgaard

Ca. 1918-ca. 1920:
Gentofte
Jahnsens Vej 16

KILDE: BJØRN OCHSNER'S BOG: "FOTOGRAFER I OG FRA DANMARK TIL OG MED 1920"
HVIDOVRE HOVEDBIBLIOTEK D. 27/8 1988. FORSKER: PREBEN SUOV.

I 1873 rejste Andreas Høeg med sin familie til Thisted. Årsagen til flytningen kende ikke, men måske har Andreas længtes tilbage til Jylland. Af en eller anden grund efterlod de deres datter Hedevig i pleje hos Lauras Søster og hendes mand lærer Lundbech i Taagerød, Måske har pigen været svagelig, og har trængt til et ophold på landet, for hun døde i Taageerød i

Foto: Poul Høeg Ca. 2010

Havnegade 12 A i Thisted, Antik, hvor familien Høeg boede, og hvor bedstemor Louise (Mo) blev født i 1875.

I 1886 rejste familien videre til Aalborg, og nedenstående brev fra ca. 1883 som Laura sendte til sin moder, Dorothea Fangel, fornemmer man, at familien havde store helbredsmæssige problemer. I 1888 døde Laura af brystsyge (Tuberkulose), kun 46 år gammel.

V a 1

A 1

I "De Appeltske familiepapirer" findes flg. brev:

Kjære gode Moder! Tak for dit brev! Jeg havde saa gjerne skreven til dig noget før, dersom jeg havde kundet, men dennegang maatte jeg være meget forsigtig, da jeg havde temmelig stærkt Blodtab og derfor var meget afkræftet, jeg er Gudskelov alligevel kommen op den 11'Dag og har det ret godt.

- X) Lille søde Pige er bleven døbt idag og hedder ligesom lille
 XX) kjære Hedvig, hun har det ikke godt min lille Pige, det er *af* Mælken, siger Doktoren, den er vanskelig i denne maaned, jeg maatte naturligvis ikke amme selv, det vilde Andreas ikke høre tale om. Den lille Pige er kun lille, men saa kjøn og saa rund, sort Haar og mørke Øjne, og forresten havde hun selv Hedvigs Ansigt, nu er hun falden saa meget af, men hun faar heller ikke andet end Havresuppe, Salep og Risvand. Jeg er naturligvis meget bedrøvet over hende, jeg vilde saa inderlig gjerne beholde den lille Hedvig i stedet for den Anden, der var saa elskelig, men for Guds Villie maa vi Alle ydmygt bøje os, hvor ondt det end gjør, og jeg er glad for, at hun er bleven døbt. Vi har haft Brev fra Lundbech og Erikke, de vil have lille Hedevig kaldt op igjen, fordi deres lille Pige skal kaldes Hedevig. Marie havde det ved det samme. Hilsen fra Andreas!

Kjærlig Hilsen fra Eders
 Laura

Hilsen fra Sine, hun passer mig.

- X) barn nr. 10. f. 1883
 XX) barn nr. 3. f. 1867

August
 28. 1883

Efter Lauras død blev Andreas boende i Åalborg til omkring 1892, hvorefter han flyttede til Frederiksværk, hvor hans søn Georg Høeg boede. Som det fremgår af nedenstående uddrag af Frederik Lundbechs dagbøger, havde Andreas jævnligt kontakt med Lundbech familien på Fyn.

Lundbech – Brøns – Høeg.

Uddrag fra Frederik Lundbechs dagbøger. 1888 - 1898

Ved at læse i Frederik Lundbech's kalenderdagbog, kan man se, at navne som Brøns og Høeg jævnligt dukker frem. Forklaringen er, at Lundbech's kone Erikke var en Brøns, og hendes storesøster Laura Brøns var gift med Andreas Høeg, og der har derfor jævnligt været familiær kontakt mellem disse 3 familier.

Det ser ud til, at familiebesøg hos Lundbech's på den tid normalt ikke var een dags besøg, men at besøget som regel varede flere dage, nogle gange flere uger og enkelte gange flere år.

Af Folketællingen 1880 i Taagerud, fremgår det, at Laura Høeg den 1. Februar dette år tog midlertidig ophold hos lærer Lundbech og hans kone Erikke, og at hun kom fra Thisted. På dette tidspunkt var hendes datter, den 12 årige Hedevig Kirstine Ipsen Høeg, plejedatter hos skolelærerpæren Lundbech, og Laura Høegs ankomst den 1. Februar er sandsynligvis foranlediget af hendes datter Hedevis helbredstilstand. Den 12 årige Hedevig døde d. 10. Marts og blev begravet i Skamby d. 13. Marts 1880. Efter begravelsen er Laura Høeg sikkert flyttet tilbage til Thisted, og her døde allerede 2 mdr. efter, hendes 17 årige datter Charlotte Marie Louise Theodora Høeg.

I 1887 døde den tredje af Andreas og Lauras børn, den kun 14 årige Andrea, og i 1888 døde også oldemor Laura, og hendes mand Andreas var nu alene med de sidste 7 børn. Det er nærliggende at tro, at det er den lille Hedevig som først er blevet syg, og derefter har smittet sine 2 søstre og sin mor.

I 1892 var Andreas Høeg (og formentlig også hans børn) flyttet til Frederiksværk, hvor hans søn Olau Georg havde etableret sig som fotograf.

Søndag den 12 August 1894 skrev Andreas Høeg et brev til lærer Lundbech i Taagerud. Vi ved ikke hvad der stod i brevet, men Andreas har sikkert trængt til en lille ferie, for mandag den 14. kørte daglejer Johansen fra Taagerud lærer Lundbech til den lille by Bred, en lille stationsby i Vissenbjerg Sogn, for at hente Andreas Høeg og hans 19 årige datter Louise Sophie Henriette Brøns Høeg.

Tirsdag d. 15. blev Andreas og Louise præsenteret for en af lærerpærens gode venner købmandsenken Thrine Jørgens i Taagerud, som havde forpagtet et stykke af Lundbechs jord. Lundbech plejede at købe mælk og smør hos Thrine, og både han og Erikke fik sig ofte et parti l'hombre der.

Lundbech noterer i sin dagbog, at de også denne aften spillede l'Hombre, Næste dag rejste rejste Andreas og Louise videre, men ikke lige hjem til Frederiksværk. Lundbech noterer i sin dagbog, at datteren Elisabeth, sønnen Viggo og han selv fulgte Andreas og Louise til Middelfart, og at mølleren kørte dem til den nærmeste stationsby Tommerup. Andreas og Louise har sikkert skulle besøge noget familie i Jylland.

I 1895 kom Louise Høeg igen på besøg, men denne gang alene. Lundbech skriver i sin dagbog d. 30. Marts følgende: "Brøns gik, Louise kom". Besøget varede denne gang 10 dage. Erikke og Frederik Lundbech kom tit i møllen (sikkert Ryds Mølle), og den 1. April var der fødselsdagsgilde i møllen, hvor både Lundbech, Erikke, Viggo og Louise Høeg var med, sammen med Gjersterups forpagterens og Rasmussens.

Den 4. April var der aftengudstjeneste (formentlig i Kapellet i Langesø Skov), hele familien inkl. Louise Høeg var med.

Den 5. April var Erikke og Louise Høeg igen hos Rasmussens

Den 1. April forærede de "unge karle" fra aftenskolen lærer Lundbech et smukt taffelur, og som tak holdt Lundbech et selskab i lærerboligen for de unge. Her har Louise givetvis også været med.

Den 8. April rejste Louise Høeg hjem. Lundbech noterer, at Elisabeth (min farmor) fulgte hende til Odense.

Under sit ophold i Taagerud i 1895 har Louise muligvis fået arrangeret, at lillesøsteren Hedevig Høeg også kunne komme på ferie hos Lundbechs' s, for den 24. April samme år noterede Lundbech i sin dagbog, at Hedevig Høegs tøj kom, og den 4 Maj ankom Andreas Høeg til Taagerud sammen med den da 12 årige Hedevig Høeg, et ophold der skulle komme til at vare i ca. 2½ år..

Frederik Lundbech tiltrådte sin nye stilling i Lumby midt på sommeren 1895, og den 13 December ankom Andreas Høeg til Lumby for at se til sin datter. Han ankom om aftenen, og Lundbech noterer i sin dagbog, at de spillede l' hombre både den 13" og den 14". Den 15, var Andreas på rundtur i sognet sammen med Lundbech, for at hilse på naboerne. Den 17. rejste Andreas Høeg til Skamby, men kom igen d. 19 December. Den 20. var Andreas og Lundbech hos Chr. Nielsen, hvor de spillede l' hombre, og de 21" rejste Andreas Høeg hjem igen.

I disse 2½ år levede Hedevig Høeg som en del af den lundbechske familie, og mødte jævnligt de andre af familien som kom forbi og blev et par dage. En hyppig gæst var Erikkes bror Hans Chr. Brøns, men også Brøns senior, onkel Brøns, Axel Brøns, Emil Brøns, Lise Brøns, Laurits Høeg, og Jens Høeg er nævnt som gæster, som kom for at få sig en sludder med det gæstfrie lærerpar i lærerboligen ved Taagerud Skole og senere også i Lumby ved Odense.

I Oktober 1897 var den lange ferie for Hedevig Høeg slut, og Andreas Høeg kom for at hente hende. Der er ingen notater i Dagbogen om, hvornår Andreas ankom til Lumby, men d. 2. Okt noterer Lundbech følgende: "Høeg og Thrine købte en vinkaraffel og 6 glas".

Den 4. Okt. skriver Lundbech "Høeg med provsten i Stige; om aftenen en lille l' hombre med Høeg". ~~Den omtalte provst som Andreas Høeg var i Stige med, er formentlig hans bror, provst Christian Høeg.~~ *N. B.* Den 8. Okt. skriver han: Hedevigernes kammerater og andre piger her, de holdt ud til kl. 12½." (Det har sikkert været en slags afskedsammenkomst)

Den 11 Okt. skriver han: "Hedevig Høeg spildte kaffe på sin kjole og mistede sin paraply"

Den 14. Okt. skrev han: " Lille Hedevig rejste. Et spisestel fra H."

Hermed sluttede Høegernes besøg hos Lundbech, men flere år efter var der kontakt mellem dem i form af brevskrivning.

Gunnar.

N. B. Provst Hald.

V a 1 1-10

Laura Brøns' børn med Andreas Nicolaj Høeg.

1. Charlotte Marie Louise Jensine Theodora Høeg.
f. 23.03.1863 i Skamby. Faddere ved daaben i Skamby kirke 14.05. var: Madam Jensen fra Østrupskovgaard, avlsforvalter Gotfredsen ibidem, kirkesanger Brøns, (J.C.Brøns) og barnets fader, Skamby.
Var 1870 plejebarn hos bedsteforældrene i Skamby.
Døde 17.05.1880 i Thisted, 17 1/2 aar gl.
2. Rasmus Johannes Brøns Høeg.
f. 23.05.1865, døbt i Skamby kirke 20.08.1865. Blandt fadderne var: Jomfru Louise Brøns og stud. teol. Jens Chr. Høeg.
Johannes var 1881 elev paa Mørke højskole, samme aar elev paa Ulfborg apotek og blev exam. farm. 1884.
Han døde 1892 som medhjælper paa Brønderslev apotek, 27 aar gl.
3. Hedevig Kirstine Ipsen Høeg.
f. 10.04.1867. Faddere ved daaben i Skamby 02.08.1867 var: skolelærer Brøns' kone i Skamby, skolelærer Wibroe i Uggerslev, skolelærer Brøns i Skamby og discipel P. Ipsen, Odense.
Hedevig døde 10.03.1880 hos sin onkel, lærer Lundbech i Taagerud, Vigerslev sogn og blev begravet 17.03.1880 i Skamby, 13 aar gl.
4. Lauritz Christian Brøns Høeg.
f. 20.06.1869 i Skamby. Blandt fadderne ved daaben 08.08.1869 var: Frøken Marie Ipsen paa Østrupskovgaard og cand. phil. Peter Ipsen, København. Lauritz Høeg var telegrafist i Fredericia. Han døde 23.02.1918 i Danmarksgade 13 af en hjertesygdom, kun 48 aar gl. og blev begravet paa Trinitatis Kirkegaard.
Han var gift med Nielsine Frederikke Bærntsen, f. 22.11.1871, død 07.02.1944.
5. Jens Nikolaj Brøns Høeg.
f. 07.02.1871, døbt 04.06 i Skamby. Blandt fadderne var: barnets moster Erikkе Brøns i Skamby, lærer Lundbech og Jens Nikolajs morfader "degn Brøns i Skamby", som han benævnes i kirkebogen.

Jens Nikolaj tog styrmandseksamen 1890, var 1896 matros paa fyr-inspektionsskibet C.F. Grove, blev fyrpasser 1897 og fyrassistent 1903.

1911 blev han fyrmester paa Hyllekrog Fyr, Lolland, 1920 paa Hirsholm Fyr, og endelig 1925, fyrmester paa Fornæs nord for Grenaa.

Han var Marineministeriets tilsynsførende ved Hirsholmene og kirkeværge. Udnævnt til Dannebrogsmænd 05.12.1923. Han døde 03.09.1933 paa Fornæs Fyr, 62 aar gl. og blev begravet paa Thorsager sogns gamle kirkegaard.

Han blev gift 1894 med Christiane Christensen, der var født i Skrejrup ved Rønde 03.11.1869.

6. Andrea Erikke Brøns Høeg.

f. 04.01.1873 i Skamby, hjemmedøbt 19.02, i kirke 10.04.1873. Død 13.03.1887 i Aalborg, begravet i Thisted, 14 aar gl.

7. Louise Sophie Henriette Brøns Høeg.

f. 12.05.1875 i Thisted, døbt i kirken 14.09. Boede i København 1897-98, gift med filmkuespilleren Fritz A. Nielsen, f. 03.06.1875, d. 23.11.1929. Ægteparret boede en tid i Holte

8. Georg Brøns Høeg.

f. 15.04.1877 i Thisted. Fotograf. Boede siden 1898 i København, dog o. 1911 i Birkerød. Død 30.01.1931 paa Bispebjerg hospital (Hjertesygdom), begravet 03.02. paa Vestre kirkegaard Gift med Karen Johanne, f. 03.03.1881

9. Hans Theodor Brøns Høeg.

f. 29.03.1881, døbt i kirken 15.07. Var slotsgartner paa Vosnæsgaard. Drukuede 29.09.1910 under røgtning af aaleruser ved Havskoven ud for Vosnæsgaard strand. Begravet 05.10.1910 paa kirkegaarden i Skødstrup, 29 1/2 aar gl. Gift med overlevende hustru Ane Kathrine Kristiansen.

10. Hedevig Kirstine Ipsen Høeg.

f. 30.07.1883 i Thisted, hjemmedøbt 10.08. I kirke 11.12.1883. Faddere var: Telegrafbestyrer Høeg og hustru, Lærer Rose Og hustru, og provst Høeg, Højslev pr. Skive.